

Waterschap Veluwe

Voorstel

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Aan algemeen bestuur 29 september 2011

Portefeuillehouder J. Verhoef

Datum	14 september 2011	Thema	Stedelijk water: goede afstemming watersysteem en waterketen
Opgemaakt door	Planvorming	Onderwerp	Afkoppelen regenwater
Docbasenummer	229382		
Projectnummer			
Bijlage(n)	Initiatiefvoorstel: Regenwater afkoppelen thuis.		

1. Beslispunten

- Instemmen met initiatiefvoorstel: regenwater afkoppelen thuis;
- Akkoord gaan met opstellen van een business case om meer inzicht te krijgen in de kosten versus de baten, mogelijke alternatieven, organisatievorm, verwachte risico's etc. Deze business case zal moeten worden geïnitieerd door de opstellers van het initiatiefvoorstel.

2. Inleiding

Vijf lokale bestuurders van de gemeenten Heerde en Apeldoorn en Waterschap Veluwe hebben gezamenlijk bijgevoegd initiatiefvoorstel opgesteld om het afkoppelen van regenwater op particulier gebied te stimuleren, waarbij tegelijkertijd werkzoekenden uit de weg-en waterbouw, stratenmakerij of groenonderhoud aan het werk worden geholpen.

Het voorstel betreft het oprichten van een Regionaal Waterservicepunt dat in eerste instantie aan de slag gaat op de Oost-Veluwe. Dit is een centraal informatie punt van waaruit praktische informatiecampagnes worden gevoerd, een servicetelefoon en een website worden beheerd en van waaruit burgers die daarom verzocht hebben worden bezocht met advies en een afkoppelschets.

Het Waterservicepunt stuurt vervolgens met door burgers verkregen opdrachten ook afkoppelteams aan, die de werkzaamheden bij de mensen thuis zullen uitvoeren. De *afkoppelteams* wordt bemand door mensen die in de huidige situatie gebruik maken van sociale zekerheidsvoorzieningen.

Het Waterservicepunt zou volgens het bijgevoegd voorstel gefinancierd moeten worden door gemeenten die wensen deel te nemen, het Waterschap en Vitens. De *afkoppelteams* zouden moeten worden gefinancierd met uitkeringsgelden en deels uit de reserves riolering van de deelnemende gemeenten.

Wat organisatie betreft zou het waterservicepunt aangehaakt kunnen worden bij één van de gemeenten of het waterschap. Voor het *afkoppelteam* zou samenwerking

Waterschap Veluwe

gezocht kunnen worden met een ondernemer, een re-integratiebedrijf of het werkvoorzieningsschap.

3. Kader/uitgangspunten/vertrekpunten

Volgens de memorie van toelichting bij de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken (2008), is in eerste instantie de perceelseigenaar verantwoordelijk voor het verwerken van hemelwater op zijn eigen perceel. Pas als dat redelijkerwijs niet van hem kan worden gevraagd, is de gemeente aan zet. De hemelwaterzorgplicht omvat dan het door de gemeente aanbieden van een voorziening waarin het hemelwater geloosd kan worden. Welke voorziening dit is, maakt voor de zorgplicht niet uit, hoewel er op Rijksniveau beleidsmatig een voorkeur bestaat voor gescheiden rioleren. Die voorkeur is ook in de Wet milieubeheer vastgelegd in de vorm van de volgende voorkeursvolgorde:

1. Ontstaan van afvalwater voorkomen of beperken;
2. Verontreiniging van *regenwater* voorkomen of beperken;
3. Afvalwaterstromen gescheiden houden, tenzij dit het niet gescheiden houden nadelige gevolgen heeft voor een doelmatig beheer van afvalwater;
4. Huishoudelijk afvalwater transporteren naar zuiveringsinstallatie.

4. Argumenten

De economische crisis heeft o.a. tot gevolg dat nieuwbouwplannen en herstructurering stagneren. Gemeenten hebben hierdoor minder geld voor vernieuwing van openbare ruimte en stadsvernieuwing. Als gevolg hiervan komen grootschalige afkoppelprojecten vaak niet van de grond en komen aldus afkoppeldoelstellingen in het gedrang. Overigens is afkoppelen van regenwater geen doelstelling op zich maar een middel om te komen tot reductie van overstortemissies, verdrogingsbestrijding, beperking wateroverlast en ontlasting van zuiveringen.

Gemeenten zijn wettelijk verplicht mensen die gebruik maken van één van de sociale zekerheidsregelingen aan de onderkant actief te bemiddelen naar werk, het liefst bij een reguliere werkgever. Gelijkertijd stelt het Rijk hier veel minder financiële middelen voor beschikbaar hetgeen gemeenten voor een zeer zware taak stelt. Dit gaat zeker op als het gaat om werklozen uit sectoren die door de economische crisis hard zijn getroffen, zoals de weg- en waterbouw, de stratenmakerij of het groenonderhoud.

5. Aandachtspunten

Technische aandachtspunten:

Het infiltreren van regenwater is in gebieden met lage grondwaterstand en voldoende doorlatende ondergrond goed mogelijk; doch in gebieden die gevoelig zijn voor grondwateroverlast is infiltratie van hemelwater niet verstandig.

Regenpijpen hebben vaak naast de afvoerfunctie ook een ontluchtingsfunctie voor de huisaansluiting. Bij de ontkoppeling van beide regenpijpen (voor- en achterzijde van woning) dient een alternatieve ontluchting te worden aangebracht.

Voor het uitvoeren van de afkoppelwerkzaamheden is vakmanschap vereist op het gebied van infiltratievoorzieningen, bestratingen, groenvoorzieningen etc.

Waterschap Veluwe

Organisatorische aandachtspunten:

In de bestaande organisaties van het waterschap en de gemeenten is geen ambtelijke capaciteit beschikbaar voor het waterservicepunt. Dit betekent dat hiervoor externe inhuur noodzakelijk is danwel dat de ambtelijke capaciteit wordt vrijgemaakt.

Financiële aandachtspunten:

Het afkoppelen van verhard oppervlak heeft zeker voordelen maar kost uiteraard ook geld. Gemeenten moeten bij het bepalen van de strategie t.a.v. de omgang met hemelwater terdege de afweging maken of de kosten van afkoppelen in bestaand gebied vanuit maatschappelijk oogpunt aanvaardbaar zijn. Dit geldt zeker gelet op de landelijke opgave om € 380 miljoen per jaar besparing in de afvalwaterketen te realiseren in 2020, zoals afgesproken in het Bestuursakkoord Waterketen in 2011.

Maatschappelijke aandachtspunten:

Zoals reeds opgemerkt in dit voorstel is conform de nieuwe wetgeving de perceeleigenaar als eerste verantwoordelijk voor de verwerking van hemelwater op zijn eigen perceel. De perceeleigenaar dient zich ook bewust te worden van deze verantwoordelijkheid. De oprichting van een waterservicepunt, zoals voorgesteld in het initiatiefvoorstel, kan bijdragen in het bewustwordingsproces van bewoners/perceeleigenaren. Dit proces zou kunnen worden versterkt indien financiële prikkels worden geïntroduceerd zoals door de gemeente Heerde is overwogen (zie onder).

6. Business case

Geadviseerd wordt een business case op te stellen om meer inzicht te krijgen in de kosten versus de baten, mogelijke alternatieven, organisatievorm, verwachte risico's etc. Bij de business case dienen de drie initiatiefnemende partijen (Waterschap Veluwe, gemeenten Heerde en Apeldoorn) te worden betrokken. *Bij de uitwerking van de business case is het gewenst om de woningbouwcoöperaties en de ervaringen met een servicepunt vanuit Vitens.*

7. Standpunt commissie Water

De commissie Water adviseert conform voorstel

8. Bestuurlijke/juridische consequenties

In tegenstelling tot bij het waterschap is bij de gemeente Apeldoorn het initiatiefvoorstel nog niet door het college beoordeeld. Het is op dit moment dan ook niet duidelijk of zij akkoord gaan met opstelling van een business case over dit onderwerp.

Het college van de gemeente Heerde heeft het initiatiefvoorstel wel behandeld. Hierbij is zelfs de vraag aan de orde geweest om de rioolheffing afhankelijk te maken van het al dan niet afkoppelen van het dakoppervlak. Uiteindelijk heeft het college besloten om deze vraag te parkeren tot aan opstelling van het volgend GRP in 2013. Het college heeft niet besloten tot een nader onderzoek/business case.

Verder zijn er vooralsnog geen bestuurlijke/juridische consequenties. Eventuele consequenties op dit vlak kunnen in beeld worden gebracht bij de voorgestelde business case. *Uitgangspunt bij de business case is dat de gemeente uiteindelijk*

Datum 14 september 2011
Onderwerp Afkoppelen regenwater
Blad 4 van 4

Waterschap Veluwe

verantwoordelijk is voor het afkoppelbeleid.

Het college van dijkgraaf & heemraden.

Samenwerken
aan
water